

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.		
Fél évre . . . 6 . . .	Fél évre . . . 8 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden számon 4 fillér.

Nemzeti hivatás.

Mentsük meg a magyar nép szellemi életét a felvilágosodásnak. Hintsük el a társadalom minden rétegében a költészet és tudomány által megnevesített nagy eszméket, a hazafiságnak, istenhívésnek, művelődésnek és szabadságszeretetnek ígét!

Nemzeti ideálunk oltárára méltó áldozatot helyezünk el. Kalász zsendül az elvetett magból. Műveltség és felvilágosodás! Legbiztosabb alapvetői a magyar nemzeti állameszme megvalósulásának.

— Az az igaz költő, ki a nép számára hullatja keblének mennyei mannáját!

Igy dalol szent lelkesedésével a halhatatlan költő, az ideális népbárát.

Az ideál azonban hasonló a délibábhöz. A lelkesedés napfényében ezerszínű fényvel, káprázatos ragyogással takarja el a valóság szintelen szürkességét.

De hát olyan szomorú a valóság? Olyan siralmas kulturális törekvéseinknek előhaladása? Vessünk egy röpke pillantást népies kultúránk állapotára. Megismerjük a szintiszta igazságot.

Íróink, költőink közül kevés terjeszti el szellemének kincseit a nép között. Lelkes harcos nem találkozott még, aki megmerte volna lobogtatni a kultúra lobogóját a műveltség birodalmában.

Kufár, üzleti szellem foglalta el a muzsa birodalmát. Varázsvesszejét Merkur csente el. És e föld, amelyben gyümölcsös, lombos fák virulhatnak, most gondozatlanul gyomot, vadfüvet terem.

Szellemóriásaink kincseit, prófétaink tanításait, költőink lelkesítő szép dalait hiába keresnők a földmívelő mestergereidája alatt. Siker fáradozásunkat nem koronázza meg. Ellenben a rémmesék százait élelmes kereskedő emberek terjesztik szerte el népünk szellemi életének metélyezésére és kimondhatatlan veszedelmére gondolkodásának. Ilyen utonmódon hódíthat-e az eszme, a nemzeti műveltség szent eszméje? Nemesedhet-e a magyar nép erkölcsé? Lehet-e fogékony szive-lelke? Ábrándjaink ki tudja, mikor valósulnak meg? A nemzeti ujjászületés dicső korában Arany János nem restelte terjeszteni Toldiját a nép között. Egyesületek keletkeztek a ponyva megnevesítésére. Egyesüljétek ti is költők, írók, népbá-

rátok, meczénások! Vállvetett erélylyel, szívós kitartással, testvéri egyetértéssel vigyétek diadalra a zászlót! Vessétek el a műveltség magvait. A jó isten adni fog termékenyítő esőt, aranyos napsugárt. Nemzeti hivatástokat szebben, hazafiasabban nem teljesíthettek!

Nemzeti főváros.

A Szeged és Vidékéből közöljük ezen figyelemre méltó, őszinte, Debrecenre is érdeklő cikket.

A „Nagyvárad Napló“ mai száma cikket irt a magyar városokról. Elmondja a cikkk, hogy csaknem megdöbbentő már az az általános csömör, amellyel immár majdnem az egész ország néz az ő drága fővárosára. Keressük tehát a magyar városok közt azt, amelyik valamikor majd pótolni tudja az igazi fővárost, amely most nincs. Lokalpatrióta érzékeny oldalakat annál kevésbé szeretnénk ütésekkkel — kihívni, mivel most csak odadobott gondolataink vannak s oltóharcot nem akarunk. De igenis rámutatunk egy különös és aggodalmas mozzanatra. — Azok az elzárkózottan, régen és tisztán magyar lakosságú városok, melyek a földet művelő alföldön termettek, — hogy is mondjuk? — kevésbé ígérnek nekik a kulturát. Ezek pedig valóban szinmagyar, városok esőkönnyűsek, lassan bak-

Dankó Pista hegedűje.

Fából való jószág,
 De lelke van neki,
 Ha zengő húrjait
 Az ihlet pengeti.

De nem egy a lelke,
 Van neki vagy ezer!
 Mind más nyelven beszél,
 Mind más érzést lehel.

Még ha megvénül is,
 Fonyadt lesz a teste:
 Örök ifijan zeng
 Akkor is a lelke.

Akkor is sir, kaczag,
 Mint a dalos madár,
 Mely az erdők lombján
 Szerelmes szívre vár.

Avagy pedig felzúg,
 Mint vihar moraja,
 Amikor a villám
 Az eget sodorja.

Trillája gyöngyhullás,
 Könnyben fogant álom.
 Söhaja túlrepül
 A földi határon.

Megremeg a húrján
 Minden érzésvirág,
 Mintha örök aszályt
 Lehelne a világ.

Zokogó danája
 A lelkünkbe akad,
 Hogy a fájdalomtól
 Szívünk majd megszakad.

Hallni véljük olykor
 A sarkantyú pöngést, —
 Véljük, hogy a vadság
 Feldönti a söntést . . .

. . . Hangkáprázat támad,
 Tele zsi bongással,
 Kacsintó napfényvel,
 Förfögeteg zugással . . .

Majd ragadja lelkünk
 Egy magasztos tájra,
 Ahol Istent illet
 Minden sóhaj, hála.

Elcsapong a lelke,
 Mint a lepkeszárnya,
 Nincsen olyan tájék
 Melyet be ne járna,

Kérleli a fecskét
 Hallgatna szavára,
 Küldi: repüljön el
 Rózsánk ablakára.

Majd virágról mesél,
 Szerelem országról,
 Délibáb tündérnek
 Arany hajszálaról.

Azután meg léfut
 Feneketlen mélyre,
 Mint a hullócsillag
 A bánat völgyébe.

Zokog, panaszkodik
 A lemondás szaván,
 Mint a beteg hattyu
 A fájdalom taván.

Egyszer csak elszakad
 A remegő húrja
 Fájdalmas moráját
 A lelkünkbe fúrja.

Budapest, 1902. július 26.

Lakatos Károly.

tatók. Azokban a városokban látjuk az ígéretet valószínűnek, erősebbnek, hol a magyarságnak nagy harczzal kellett magába olvasztania idegen elemeket. Arad, Nagyvárad, Pozsony, Kassa, Temesvár, Győr, Pécs és Miskolc inkább ígéretei a jövő kultúrájának, mint a palotás Szeged, mely úgy kínálkozik s melyet nagy lelkesedésünkben úgy szeretnénk megtenni valamikor nemzeti fővárossá.

Ime, a Szeged nagy haladására, óriási nagy erejére, elsőségére irigy kisebb vidéki város féltékeny hangja! Imbolyg annyira elfogultak tesz már bennünket a városi vetelkedés, a testvértelenség, hogy álürügyek, holtai „beolvasztási” érdemek révén, mikor legnagyobb nemzeti érdekünkről van szó, felhangzik a vélemény, mely magyarság, kultúra, nemzeti jövő tekintetéből elébe helyez Szegednek Aradot, Nagyváradot, Kassát, Temesvárt, a kis Győrt, Pécsét, még Miskolczt is. sőt esodálatos gyűlölködéssel Pozsony sárgafekete városát is!

Elvégre mindenki azt írja, azt mondja, amit akar, s nekünk sok irigységet kell igazán elsőségünkert elszenvednünk, főként (és ez a legfájdalmasabb) a szomszédos Szabadkától és Hódmezővásárhelytől, no meg Temesvártól is, — elviseljük, mert ez az irigység jogosulatlan, noha az emberi természetből megfelfejthető. De az már még s visszatérítő jelenség, amikor azt kell látnunk, hogy az irigység valóságos h e r o s z t r a t e s z i m u n k a r a ragad egyes újságokat, amelyek, midőn a magyar lélek erejéről, a magyar kultúra jövőjéről van szó, Szegedet, D e b r e c z e n t, Kecskemétet, Kolozsvárt, Hódmezővásárhelyt, az egész Alföldet, magát a magyarság zömét, szívet-lelkét nem is említik, figyelembe sem veszik, hanem azok biztosítását kicsinyke és elegy színű városoktól remélik.

Sokban igaz, áll az az észrevétel, hogy a vegyes lakosságú nemzetiségi vidékeken fekvő városok nagyobb haladtak az új korban, mint a tiszta magyar városok. De miért? Mert a nemzet, az állam segítő ereje azokat ajnározta, míg a magyar városok valóságos fosztogatásnak voltak kitéve.

Dankó Pista hegedűjéről

egy mély érzesű, szerető lelkű verset közlünk első tárczáként.

Egy kiváló íróársunk, aki a nótáknak Dankó Pistának is edestestvéri barátja, Lakatos Károly a „Természet” tudós, költői lelkű, a magyar föld szeretetétől áthatott szerkesztője írta, küldötte lapunknak ezt a költeményt. A Dankó Pista nagytehetségéről költészeteről, nemzeti érzéseiről cseng, zeng ez a költemény.

Megerdemli a nótát, a kiről szól . . . Pista már sok száz tüzesebbnél tüzebb magyar nótát szerzett nekünk, hogy örömmünkben vidtson, banatunkban vigasztaljon dalával. Dankó Pistának sikerült is.

Ez a borzas hajú poeta magyar lelkünknek minden hurján hűsleges, elragadó szeretettel, hévvel, érzéssel játszik . . . Dankó Pista! Látom a te barna arcodat, ragyogós szemedet, hosszú fekete kabátodat. . . Pista! Jutnak-e még eszedbe fiatalságunknak gondtalanul, eszeveszett kedv között, szívárványos szép remények alatt eitöltött órái.

Azóta te sokat, nagyon sokat küzdöttél a szent magyarságért, melyért, hegedűdet dicsőítő kedves barátunk, Lakatos Károly is küzd, amelyért küzd alólított is. Gyönyörű sikereket értél el. Annyi magyar nótát írtál, szerzettél össze, hogy talán annyi is még a

Azért nézze meg a N. N. Szegedet, Debreczent, Kecskemétet, hogy minő óriásit haladtak a magok erejükből pár évtized alatt! Igaz, csillogás, felszín nincs e nagy magyar városokban, de van minden kulturintézménynek annál biztosabb alapja. Sajnálatos kivétel csupán Hódmezővásárhely, de annak elmaradását részint elhagyatottsága, részint sajátos szociális és gazdasági körülményei fejtik meg.

Mi nem akarjuk elvitatni a hazafias nemzeti szellemet sem Nagyváradtól, sem Pécsről, sem Aradtól, noha már Pozsony irányában kissé kételkedünk, de azt is jól tudjuk ám, hogy a magyar nemzeti szellem és karakter nemcsak érületben, hanem ezer mély, egész a nép lelkéig lenyúló tulajdonosságban, arnyalásban van.

Már pedig ezen nemzeti életünkre oly becses tulajdonokat, melyek valóságos kultúrlámpái a kozmopolita szellemnek, — leginkább a gyökeres magyar városok lehelik és őrzik.

Egyelőre ennyit a N. N.-nak.

Városunk és a gyermekvédelem.*)

E cím alatt id. K. Arthur urtól a „Debreczeni Újság” 25. és 26. számában közérdekű közlemények jelentek meg.

Megkíséreltem a felvetett három kérdésre és azokra adott válaszaira — válaszolni.

Az első kérdésre, hogy helyes-e a gyermekvédő egyesületnek az állami lelenchazzal összecsatolása?

Az én válaszom az, hogy ez nemcsak helyes, hanem a gyermekvédelemnek mentől szélesebb és nemzeti alapokra fektetése szempontjából az egyedüli alkalmas módja a végrehajtásnak; ugyannyira, hogy ez busásan föléri ama csekély halasztást, amit az ügy ez által szenved.

A második kérdésre nézve, teljesen osztom czikkirő ur nézetét és csupán indokoltan közölnék egy érdemes tagjától vettük és közöljük ezt a cikket. Szerk.

tündérek mesebeli zengő arany erdőjében sincs.

Azonban lángszednek a tüze a te erődöt is próbára tette. Kezdedben megbicsaklott a vonó . . . Hürodról szagzott hangok fájdalmas bűgása hallatszák, miként magánosan, magosan szálló daru madárnak a krugatása az éjszakai borus, sötét felhők közül . . . Most beteg vagy. Most keseredett vagy, de csüggedésre nincs okod kedves barátunk! A csengődi pusztai virágos levegőjén majd erőhöz jutsz.

A te borzas koponyádat majd közzenk tolod még. A te függetlenül csapongó, de mindig magyar lelkedet, barátságodat még vig kedv között szeretni, tisztelni, ünnepleni fogja az a kör, a mely körből Károly barátunknak hegedűről írott gyönyörű verses levele származik.

Én még nem voltam soha ebben a körben, de Károly írja, hogy ez az írókból, képviselőkből és egyéb (magyar) parasztokból álló társaság, melynek te is tagja vagy, szeret mindkettőnk. Én nem ösmerem személyesen a mi barátainkat, de te ösmerős vagy velök és mint a Károly költeményéből is lathatod, te magyar dal és zeneköltészetünknek magasán szárnyaló daru madárja, ők nagyon szeretnek téged, megértnek teged, feltehetetlen vagy előttük, a ki örök betűkkel írtad be ragyogó lelkedet egy hanyatló kornak borus felhőire . . . Miként a villám cikázik vakítóan, de miként az utána kö-

kolását kívánom még azzal megtoldani, hogy a sertésvásártérnek infficiált területe közérköleségi, rendészeti és financiaiális okokból sem engedhető át e czélra.

Meggondolandó, hogy a lelencház és bábaképző intézet mellett a kasszárnya és dohánygyár stb. czikkirő ur által említett ipartelepek igen különös háttérrel képeznének; de különben is ily intézetet a nyílt és meglehetősen fogalmas nagy utvonall mentén építeni bizor gondolat.

Város rendészeti okból azért nem helyes ez, mert arra a térre, vagy mint ilyenre van égető szükség legalább részben, vagy ha beépítés alá engedtetik a város terjedése és fejlesztésére hatalmas tényezőt képez és nagy értéket képvisel. Ez utóbbi a financiaiális szempont az, mely a tisztán practicus számítókat is e tér átengedése ellen kell hogy hangolja, mert hiszen eme terület értékesítése más alkalmasabb, általam következőkben ajánlandó helynek kiséjtitását busásan fedezné.

A harmadik kérdésre nézve engedje meg t. czikkirő, hogy külön válaszolhassak, még pedig előbb arra, hogy alkalmas-e e czélra a nagyerdő? és csak aztán a tulajdonképeni kérdésre, hogy hova építsünk hát?

A nagyerdő ez időszertint és előreláthatólag az idők végeig mulató, üdülő, kiránduló helye lesz és marad városunknak. E minőségében alkalmas mindennemű e czélokra szolgáló, villák, mulatók, sport és játszótérek, és látványosságok elhelyezésére, sőt ez irányban egy gondos és előrelátó városi hatóság legmesszebb menő concessiók nyújtásától sem riadna vissza.

A Simonyi-uti fasort, városunknak eme diszét, kiváló alkotását rég meg kellett volna hosszabbítani, villatelleket osztva kétoldalt. A kisvasútnak Pallagig meghosszabbítása rég, meg ennek már kiépítése előtt kellett volna megtörténnie és ama badar eszmének, hogy a Pallagi intézetet a Józsakerti állomáshoz kössék, fel sem kellett volna mérülnie, ha csak annyi böles előrelátás vezetné a magistratust, mint ama fasor és sétaut dicső megalkotóját, a katonát.

vetkező eső termékenyíti a magyar földet . . . A te virágaid örökkön fognak nyilni, hisz — mint Károly hozzám intézett leveleiben írja — „a te muzsád vigasz most a mi elkeseredett igaz hazafi lelkünknek . . .”

Kedves Pistám, kinek már halálhíret is költötték, ne csüggedj! Élvezd a te kis pusztai lakásodnak a tornácáról a virágos, a balzsamos levegőt . . . Miért busulnál pajtas, hisz a te hegedűd sohasem fog elnemulni. Míg magyar él a földön, a te varázs hegedűdnek a nótáit szájról-szájra fogják adni, énekelni . . .

Kérlek tehát kedves Pistám, barátom, hogy olvasd oly gyönyörűséggel a Lakatos Károly versét, mint a mily irántad való igaz szeretettel ő írta azt és a mily irántad való jókívánságok mellett én bocsátottam közre ezen a magyarságért küzdő öreg újságban. És aztán valami hirt adj' is már magadról, mint sikerült, hogy sikerült az aratás a csengődi pusztán? De meg aztán embereld is meg magadat Pista, hogy majd szüretkor Károlyunkkal együtt jobb egészségben köszönthessük a csengődi gazdát. . . Hát a feleség mit csinál? . . . Mond meg neki, hogy tisztelem és ha megyek, ekkor a magam részére kikötöm azt a régen ígérve-ígért „harcsás káposztát . . .” Ugy-e Pista! már azt magad is megkóstolod? Szereti azt Lakatos Károly is, hát még az öreg . . . az az hogy bocsánat, mióta férj — fiatal Pósa bácsi?!

Ifjabb Mórícza Pál.

Alkalmas, sőt szükséges volna az erdőn legalább a sétatnyok között, illemhelyeknek egyfelől, másfelől néhány kioszknak felállítása; hol tejet, kávét mérnek és nyugodtan olvashatná lapját ozonájá mellett a sétáló közönség.

Szóval sok mindenre alkalmas, sok mindenre szükséges és hasznos létesítmény volna elhelyezhető a nagyerdőn, csak csupán a lelenczház és babaképző intézetek azok, melyek oda nem valók, melyeknek oda helyezése a nagyerdő rendeltetésével ellenkezik és a nagy közönség jogos érdekeinek kiméletlen lábbal tiprását jelentené. A város apraja-nagyja nem kér abból a latványokból, melyek ily intézetek előtt napnap mellett lejátszódnak. Közérkölesiségünk még annyira nem sülyedt, hogy levette minden szemérmét, piruláz nélkül szolgáljunk emez intézetek rendeltetéséről gyermekeink kíváncsi kérdéseire magyarázatokkal.

Ez intézetek és különösen az oda utalt szerencsétlen teremtségeknek sem valami kívánatos hely lehet a nagyerdő, mert hiszen a pár hónapi zajos, hangos nyárért hosszú, néma és unalmas ősz, majd zord és kietlen téli elhagyatottsággal kell fizetniük.

Bizony ama szegény árvák és elhagyottak ép úgy szenvednének, látva gyermek-társaikat anyjuk ölén, vagy karján vigan ugrádozni nyáron, mint a hogy a vadedő téli zordonsága nyomasztólóg hatna gyenge idegeikre; nem is szólván az alkalmazottak és emez intézetekkel bármiképen összekötésben állók kényelmi szempontjairól.

Mindezek után én is elmondom, hol gondolnám én leghelyesebben és legezelszerűbben elhelyezendőnek amaz intézeteket.

A legalkalmasabbnak találok e czélra a kórház háta mögött elterülő, részben szőlővel beültetett területet, vagy az azontul fekvő kis városi majorságot, mert ezáltal és a kórháznak kapcsolatos megfelelő és már-már alig odázható kibővítésével; ott oly telepe a humanus és egészségügyi intézményeknek létesülne, melyre századok mulva is büszke lehetne városunk.

Ez a hely amellet, hogy közel esik és könnyen megközelíthető, mégis el van fedve illetéktelen kíváncsi szemek előtt és aránylag olcsó is.

Iparos nevelés hajdan és most.

Irta: **Hevesi József.**

A régi jó időben, mikor az ipar ön kormányzati statumokkal bírt és ezeknek védelme alatt intézte saját belügyeit, nem volt szükség különféle jelszavakra, a reklám különféle eszközeire. A kereskedelem ólomlábon járt, nem lépte át gőz és villámhajtotta eszközökkel országok határait — pár óra alatt — mint manapság. — Boldog meglegedett volt az iparos.

A család kedvencz gyermeke, mikor 12—14 éves korát elérte, apja vagy annak jó ismerőse műhelyébe lépett inasnak, vagy mint Erdélyben a 18 ik században neveztek mesterapród-nak. — Ezt megelőzőleg oktatást is nyert a fiu az írás, olvasás, számolás és egyéb elemi tanulmányokból, sőt igen gyakran a felsőbb tudományokban való kiképzése után lépett iparos pályára.

Jó erkölcsöt, vallásoságot, szorgalmat, takarékoságot és „mester“-séget tanult mesterénél, miglen 4—5 évi „apród“-kodás után eljött a nagy nap, a felszabadulás ideje

Összeült a „nemes“ czéh és miután a mester előterjesztésél a czéh „vénei“ meg hallgatták, me'y szerint a Pista gyermek szorgalma és tiszteséges magaviselete folytán rászolgált a „legény“ rangra, az „atya-mester“ épületes és üdvös intelmei után le gényé ültetett“ az apród.

Legalább egy évet kellett szolgálnia mint legény, tanító mesterénél; azután háttára vette a kötényből formált „háti batyut“ benne ünneplő ruhájával, zsebében vándorkönyvével, kezében vándorbotjával indult „vándorolni.“

Legalább 8—10 évi vándorlásra volt szükség hogy egy városban megtelepedve a czéh engedélye folytán „remekmunkát“ készíthetett és csak ennek, a teljes czéhgyűlés által megvizsgálása, jóváhagyása és még sokféle (gyakran tulságos) formáságoknak ha megfelelt, lehetett mester, vagyis „czéhbeli“ tag.

Igy korlátozva lévén egy-egy czéh tagjainak száma, a megélhetés is inkább biztosítva volt. Sőt egy ügyes mesternek a vagyonosodását is föltétlenül biztosította — reklám nélkül is.

Manapság az iparos „tanonc“ (rossz magyar szó) legnagyobb részt a legszegényebb nép gyermekeiből kerül ki, még az a b c-t sem ismervén, vagy legjobban „Ha nem tanulsz inasnak adlak“ féle fenyegetésekkel már jó előre „elremitett“ fejű jobb családok gyermekeiből — bukkott diákokból!

Sem egyik sem másik nem alkalmas arra, hogy belőle — tisztelet a kivételeknek — művelt, munkaszerető, törekvő iparos válhassék.

A viláfgyörgalom gyorsasága, ipartörvényeink lazasága és a folyvást változó igények, követelmények mind mind gátló akadályul állanak arra, hogy korunkban egy nem teljes képzettségű iparos zöldre ver-gődhessék!

Vagy pedig megfordítva: épen ezen körülmények okozzák talán, hogy igen gyakran olyan egyének lépnek előtérbe és érvényesülnek kik egyáltalán semmi kiképzésben sem részesültek valamely szakipar-rágban, épen azok rovására kik képzettségük, tudásuk folytán hivatással bírnak.

Ismerjük korunk hibáit — erényeivel együtt.

E rövid elmefuttatásnál azon óhajítás vezérel bennünket: vajha intező köreink, valamint vagyonosabb közönségünk hathatósabban igyekezne az iparos nevelés terén közremunkálni; valamint a képzett, tiszteséges, törekvő, szorgalmas iparosok érvényesülésének előmozdítására is.

Csak jól nevelt, jólétben élő iparos nemzedékekkel lehet az önálló, független Magyarországot megvalósítani és iparát fel-lendíteni.

Délutáni levél.

(A szent asszonyról.)

Csak egy asszonyt ösmerek a magyar földön, aki érdemes erre a névre.

Hogy ki ez az asszony, kinek picinyke lábára nem tapadt a kor szennye, ki fehérebb a fehér rózsánál? Kérdeitek! Damjanich özvegye ez a szent asszony. Damjanich özvegye, született Csernovch Emilia érdemes erre a névre.

Szent asszony ő. A fekete gyászruhát ama ködös októberi nap óta nem tette le. Az élő bánat és szeretet ő. Hős férje, Damjanich tábornok, az osztrák hóhérok áldozatja ez aranyszivű hölgynek áldozta édes szerelmét. De holtá után is hű maradt hozzá ez a nemes lelkű nagyszony, aki szeretetét, életét a férje iránti kegyeletnek és a hazának szentelte. Nagy érzéssel példát mutatsz te szent asszonyunk a satnyult kor férfainak. A te lelked változatlanul egyforma, a te szereteted ma is üde, a te hűségeden nincsen mákszemnyi folt, miként félszázad évnél több idő óta viselt fekete gyászruhához sem férközött hozzá a női hiuságnak semmiféle cziczomája.

Porba borulni szeretnék előtted te nagy asszony. Ugy csókolni a te szegény magyaroktól áldott fehér kezedet, melyet egykor büszke, máiglan imádott emlékü hős vezérünk, Damjanich tábornok nevezett a magáénak. És röstellem nemzetem hálátlanságát, mely téged is felejt, mely a te képedet nem terjeszti, nem festeti meg a magyar házak, a magyar egyesületek legszebb diszével. Hisz a te nagy jellemed méltó arra, hogy példaként szolgáljon mindnyájunknak. Amde hátátlan ez a kor. S midőn szegyenkedtem, hogy téged is felejtteni, mellőzni tudott hűséges szent asszonyunk, oly kedvesen esett nekem egy hír. Temesvármegyéből röpiült ki az országba. A 100 év óta fentálló Károlyfalva svábközség évforduló ünnepet ül és nagy Damjanich János tábornok emlékére, a ki a községet a ráczok ellen véres csatában hősiessen védte meg, a falu ligetjét „Damjanich ligetnek“ nevezte el és ünnepökre a nagy tábornok özvegyét is meghívták a hálás svábtestvérek, akiknek egyike egy kosár károlyfalvi rózsát is küldött a nagyszonyoknak, mely rózsza a Damjanich fiainak véréből öntözött hantok fölött, a diadalmas csatatéren fakadt.

Az a kosár károlyfalvi illatos, friss rózsza jutalom a hűséges, a szent nagyszonyoknak. Jutalom és vigasztalás. Midőn magyarjai felejtteni kezdik őt, hogy még él, ime a hazafias svábtestvérek a hősök véréből fakadt rózsával kedveskednek neki. Idejekorán érkezett ez a rózsavirág, hisz tuskével a közönyös kor már rég szolgált neki. Rózsza, rózsza vigasztald meg őt. A Damjanich sirontuli üzenetét és sokónknak szeretetét tolmácsold neki, tolmácsold a mi szentasszonyunknak, aki a magyar földön egyedül érdemes erre a névre. Ó, hintsetek rózsát az ő lába elé magyarok.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Kik nem vesznek részt a Szabadság szobor leleplezési ünnepén?

Arról már többször írtak a debreczeni lapok, hogy kik vesznek részt a debreczeni Szabadság-szobor leleplezési ünnepén és mi ezen híradásokból örömmel állapítjuk meg, hogy Debreczen teljes polgársága, párt, felekezeti és rangkülönbség nélkül. Annál ríkítőbb, tehát, hogy az állami hivatalok — tisztelet a kivételeknek — tartózkodnak ezen nemzeti ünneptől, a melyet egy párt sem használ ki politikai tüntetésekre. Annál inkább fájjaljuk tehát, hogy az ünnepélyen résztvenni óhajtok sorában nem látjuk, nem olvassuk, hogy más egyebet ne említsünk, sem a táblának, sem a törvényszéknek a fölemlítését, de még a vármegyét sem, a pénzügyigazgatóságot sem, a főispánt sem. Mi ennek az oka? Talán nem kaptak volna az illetők meghívót ezen nemzeti ünnepre? Ezt nem hihetjük. Más itten az ok. Az ok az, hogy ezek a magastestületek és személyiségek, ha nemzeti ünnepéseinkről van szó, akkor nagy óvatosan, sőt mondhatnánk talán azt is, tüntetőleg huzódnak fele, mintha bizony ők nem tartoznának ehhez a nemzethez, hanem vagy ők volnának kozákok, vagy mi? . . . Pedig hat a magyar nemzeti életnek oszlopos tagjai ők és így méltán kell visszatetszést, hogy nemzeti ünnepélyeinktől még akkor is félrehuzódnak, midőn pártpolitikai tüntetésekre nem vonná be senki a független bíróságot s állami hivatalokat, de mindenki más párt és felekezeti különbség nélkül ünnepele, mint ahogy a debr. szabadság-szobor leleplezési ünnepén is ünnepelelünk. Az ilyen osztrák czopfos felfogás és szükségtelen óvatosság, tartózkodás — mondjuk ki nyíltan — nem illik ahhoz a magyar bírósághoz, mely elsősorban nemzetibíróság és melynek függetlenségét unos-untalan hangoztatni szoktuk. Ha mostan így elkülönítik magokat a nemzeti közérzlettől az államoszlopos zászlóvivői, önkénytelenül ebred fel az aggodalmunk, hát vajon a megpróbáltatás napjaiban számíthatunk-e rájuk és nem-e maradnak akkor is inkább begombolt, czopfos beamterek? . . . Szabad népnek a földjén nem így ünnepelel a nemzeti ünnepet, részt vesz abban a legutolsó napszámos, de részt vesz abban a bíró is. Az amerikai „Magyar Hirmondó“-ból olvastunk a nemzeti ünnepésre vonatkozólag egy jellemző cikkelyt. Amerikában július 4. dikét, az amerikai függetlenségi nyilatkozat kihirdetésének a napját szokta rajongó lelkesedéssel ünnepelelni a nagy szabad nemzet, természetesen a maga amerikai módja szerint. Tűzijétek, revolverek, puskák, ágyúk sütögetéseivel, mert Amerikában ezen egyetlen nap több tűzijátékot elsütögetnek, mint az egész világon egész esztendő számára. Természetesen az utcán, szabad tereken folytatott ennyi, lövöldözés, sütögetés nem esik meg balesetek nélkül. Halottak, sebesültek az ünnepi nap áldozatai, mert nincs aki fogatosítaná az utcai lövöldözéseket

szigorúan tiltó törvényeket. Mert ime mi történt Newyorkban.

„A harlemi rendőrbíróság elé 21 fiu és ifju került, mert július 4-ikén az utcán lövöldöztek. A bíró — Zeller a neve — így ítélte: „Tulajdonképpen nincs megengedve, az utcán puffogatni ily veszélyes fegyverekkel, de a július 4-ike az amerikai ifjuságé és a ki nem ünnepelel, az nem valódi amerikai fiu és egy batkát sem ér.“ Ezzel a bíró valamenynyi vádlottat fölmentette, sőt mindeniknek visszaadta a rendőrség által elkobzott revolverét azzal a jó tanácsal, hogy tegyék jól el a fegyvert, hogy a jövő évi július 4-ikén újra használhassák.

Az amerikai hazafiság ilyen. Mi nem kívánnánk a bírától, hogy bármiféle törvényt szegjenek, mi szerényen megelégednénk azzal is, hogy a nemzeti ünnepektől ne huznák félre magokat, mintha bizony vagy ők volnának az idegen kozákok vagy mi? . . . Ez a megrovás különben egyformán szól mindazon állami testületeknek is, melyek Debreczenben élnek és melyek részvételüket nem jelentették be a mi nemzeti ünnepélyünkre, a Szabadság szobor leleplezésének párt és felekezeti különbség nélkül ünnepelel ünnepélyére.

Csokonai-színház Debreczenben.

A Csokonai kör tegnap délután választmányi ülést tartott, melynek egyik legérdekesebb tárgya Makó Lajos színigazgató indítványa volt, nevezetesen, hogy a debreczeni színház jövőben „Csokonai színház“-nak neveztesse. A gyűlésen Géressy Kálmán elnököl és a gyűlés megnyitása után jelezte, hogy Makó Lajos beadványt intézett a választmányhoz, melyben mint a kör alapító tagja kéri, hogy a kör kérje fel a városi közgyűlést, hogy a debreczeni színházat „Csokonai színháznak“ nevezzék el. Komlóssy Arthur szölet először a tárgyhöz, a kör hivatását fejtegette a Csokonai kultusz ápolását illetőleg. Gulyás István dr., Dicsőfi József, Tüdős János meleg szavakkal pártolták az indítványt és végeredményében a választmány el is fogadta azt és a városi tanácshoz, illetőleg a közgyűléshez ilyen értelemben előterjesztést intéz, hogy a név használatára mielőbb adjon engedélyt a város, hogy Makó igazgató már a „Csokonai színházban“ köszönthessen be. A választmányi ülésnek a másik tárgya szintén érdekes volt. A mi jeles szülöttünk, nótafánk, Dóczy József beadványa került elő. Dóczy József beadványt intézett a körhöz, hogy munkáinól 25 dalt egy füzetben adjon ki a kör és ezzel, mint erkölcsi testület, támogassa őt működésében. A választmány elhatározta Dóczy dalainak kiadását. A választmány elhatározta azt is, hogy a szabadság-szobor leleplezésénél Géressy Kálmán vezetése mellett testületileg vesz részt és koszorút is helyeznek a szoborra. A gyűlés ezután, véget ért.

Az új igazgató.

A régi, nagyérdemű debreczeni kereskedő társulat választmányi ülést tartott és egyhangulag hozott határozatával a Bayer Ferenc dr. lemondásával megüresedett felső kereskedelmi iskolai igazgatói állást betöltötte. Magas műveltségű, tanügyi és társadalmi téren egyiránt hivatott és kiváló, közbeesült, jeles szakferfit választottak meg a virágzó intézet igazgatójává. Az új igazgató Szojka Gyula tanár lett, a kinek a kezében ez intézetnek a vezetése biztos helyre van letéve.

Bögös Lajos meghalt.

Fájó szívvel veszik e hirt mindazok, a kik ezt a derek embert ösmerték. Pedig sokan ösmerték épen városunkban, amelyben született, s tanult és a molynek társaséletben tanuló pályája végen olyan tevékeny részt vett. Lelkének költői szárnyalása s jó szive becsülte tette őt már ifjusága barátai előtt és vidám kedélye s előkelő modora a legjobb társaságokat is vonzotta. E tulajdonságokkal lépett ki az életbe, amelyben sokat tanult és még többet gondolkodott szent hivatása örök igazságairól és nagy czéljáról, de mindig csöndben, zaj nélkül, egyetlen lépést sem téve meg a népszerűség után sem. És mégis tisztelték és szerették pap társai, régi barátai pedig napról napra jobban ragaszkodtak hozzá, a haláláig mindig egyeneselkű és nemes szívu barátához. Utóbbi időben a csökmői ev. ref. egyházközségnek volt a lelkipásztora. — Tudjuk, hogy hívei sokáig emlegetik jó lelkészüket, a ki kitűnő szónok volt s e mellett igazi lelkiatya, a kinek szívébe volt bezárva népének boldogzága, földi és mennyi egyaránt. — Szónoki tehetséget nemrégén itt is ragyogtatta mi előttünk, amikor a volt „főisk. Tüztöltőtársulat“ 20 éves találkozóját ünnepelelte városunkban, a mely társulatnak ő az utolsó olnöke volt. E nagyemlékű ifjusági egyesületnek ő a harmadik nagy halottja ez évben. P a p p Lajos arvaszéki ülnök és T o r d a i Gábor ügyvéd — mindakettő nagy botos volt — utánna ő is bucsuzik, az utolsó elnök! Testi szervezete gyöngye volt, de szívós, úgy hogy ily gyors elhunytára nem is gondolhattott senki sem. S ime, mégis megtörtént! Pár nappal ezelőtt hazajött edes anyja és rokonai látogatására a fördőből, a melyben üdülni volt, hogy aztan visszatérjen a jó pásztor az ő nyájához. Reménye füstbe szállt! Fiui jó szive alig örvendhetett a találkozásnak, természet kedvelő lelke alig gyönyörködhetett a családi hajlék udvarának lombos akácaiban: a halál reá vete sötét szárnyainak árnyékát s ő alatta — pár mélységes sóhaj közben — folyó hónap 27-dikén este 8 óraker a porba roskadott. . . De csak gyöngye testében. Ama nehéz sóhajok elvittek nagy lelkét az örök élet urához, a kinek ő egyik legihletettebb és leg-hűségesebb szolgálja volt. Legszebb nyárban legszebb nyaradban eltávozott igaz és kedves barátunk, Isten veled az örök életben! Vereiden és rajtunk, barátaidon pedig nyugodjék meg ama Vigasztaló!

Az elhunyt érdemes református lelkész kora haláláról bánatos családja, mint felejtetni nem tudó gyászos gyülekezete gyászleveleket adott ki. Mindkettőt közöljük. Első helyen a család gyászlevelét.

Mély ajdálommal tudatjuk a jó férjnek, fiu, testvér, sógor és rokonnak BÖGÖS LAJOS csökmői ev. ref. lelkésznek, Biharvármegye törvényhatósági bizottsági tagjának, folyó hó 27-en este 8 óraker, hosszas betegeskedés után, életének 46-dik lelkipásztoroskodásának 20-dik, boldog házasságának 19. évében, Debreczenben történt elhunytát. A boldogultnak földi részei folyó hó 29 én, kedden délután 4 óraker, a Vigkedvü Mihály-utca 21-ik szám alatti háztól, a Kossuth utcai templomban tartandó gyászertartás után a Kossuth-utcai temetőben fognak nyugalomra tetetni. Debreczen, 1902. július 26. Neje özv. Bögös Lajosné sz. Kun Anna. Edesanyja özv. Bögös Andrásné szül. Falussy Klára. Testvérei: özv. Nagy Sándorné szül. Bögös Terézia és gyermekei. Bögös Juliánna és férje Szabó Mátyás. Sógorai: Kun Béla ev. ref. lelkész, neje és gyermekei. K. Nagy Sándor királyi törvényszéki bíró és neje.

A. B. F. R. A. A csökmői ref. egyház presbyteriuma őszinte fájdalommal tudatja forrón szeretett hű lelkipásztorának tiszteletes Bögös Lajos csökmői ref. lelkész urnak hosszúságos és kínos szenvedés után Debreczenben f. hó 27-én a szülei háznál történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak végtiszteletét Debreczenben 29-én d. u. 4 órakor a Kossuth-utcai templomban gyászimával fogi megtartatni, melyre az elhunytak tisztelő meghívottnak. Debreczen, 1902. július 29. A csökmői egyháztanács.

Féltetek a görögtől, még ha ajándékot ad is . . .

A kereskedelmi miniszter a debreczeni timároknak 12.000 korona értékű, a timár ipar fejlesztését szolgáló gépeket ajánlott fel — ajándékba. A miniszter azt is kikötötte, hogy a gépeknek alkalmas helyiséget adjanak. A timárok tegnap ez ügyben közgyűlést tartottak, melyen jelen volt a miniszter és a kamara kiküldötte is. A timárok kimondták, hogy a gépeket nem fogadják el, mert ha most ajándékba is adják nekik, nem hiszik, hogy később nem-e veszik meg rajtuk a gépek árát? A miniszter s a kamara kiküldöttei ugyan az ellenkezőt vitatták, de a timárok visszautasították a miniszter ajánlatát. Mi ezt nem is csudáljuk, hisz a magas kormány eljárásából szerzett tapasztalatok után jutottunk annyira, hogy nem hiszünk az őszinteségében. Oly sokféle ürügyek alatt szípoloznak minket, íme már az ajándékától is felünk a — görögnek.

B. B. és B. M.

Ez a című a helybeli kormányparti lapársunk július 28-iki keletű vezércikkének. „Az uzsora pörrel” foglalkozik, melyet a budapesti lapok közlései nyomán „A debreczeni királyi ítélő tábla” ítéletével kapcsolatban mi magunk is batrak voltunk e lap hasábjain ösmertetni. A helybeli kormányparti újság ezen kioktató cikkelyének csak egyetlen érdekes és figyelemreméltó részlete van, melyben a királyi ügyészséghez tisztelettel kérdést intéz: „Olvastátok-e a Magyarország 178 (Bartha Miklós írott bele az esetről vezércikket. Szerk.) s a „Hazánk” (Buday Barna a fel. szerkesztője. Szerk.) 173 számát? Ha igen, úgy az inkriminálás nem késhet.” Nagyon helyes kérdés és kérdés ez. Mi magunk is járulunk hozzá, sőt tiszteletteljes bátorsággal és utólagos jóváhagyás reményében ki is egészítjük azt azzal, hogy ne csak az ügyész urak olvassák el azt a két cikket (a „Hazánk”-ban három is jelent meg idevonatkozólag. Szerk.), hanem a bíró urak, az igazságszolgáltatás, a közigazgatás minden magas tényezői, sőt még a miniszter urak is, hogy aztán ha elolvasták, a mi a szegény nép védelmezését és mentését illeti, okuljanak is belőle. És a nemzetünket pusztító, gyöngítő gyomok irtásában part és felekezeti különbség, hivatalos vagy nem hivatalos állásra tekintet nélkül értsünk egyet; mert ez nem felekezeti, de nemzeti létkérdés, a mi pedig föllötte áll, szerény és tiszteletteljes véleményünk szerint, minden más tekintetnek.

Kik vesznek részt a Szabadság-szobor leleplezési ünnepén?

Ujabbán a következő jelentkezésekről értesültünk: 49. Az izr. szent egyet Kohn

Adolf elnök vezetése alatt részt vesz az ünnepélyen. — 50. Hajdumegyői tankerületi tanítók Gönczy-egyesülete Kovács Lajos elnök vezetése mellett 3 tagú küldöttséggel képviselteti magát. 51. A kömives dalegy. részt vesz az ünnepélyen, elnöke Szabó István vezetése alatt s koszorút helyez. — 52. Az ág. ev. egyház Materny Lajos lelkész vezetése mellett részt vesz az ünnepélyen és koszorút helyez. — 53. A debreczeni ipartestület Tóth Kálmán ipar test. elnök vezetése mellett testületileg vesz részt és koszorút helyez. — 54. Az állami főreáliskola — igazgató helyettese Beczner Frigyes által koszorút helyeznek. — 55. A debreczeni kereskedő Társulat és kereskedelmi tanintézet Zádor Lajos elnök vezetése alatt küldöttségileg vesz részt és koszorút helyez. — 56. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara Szabó Kálmán elnök vezetése mellett testületileg vesz részt és koszorút helyez. — 57. A debreczeni szárnyas kerek asztaltársaság vasúti alkalmazottak Eles Sándor alelnök útján részt vesz és koszorút helyez. — 58. Az 1848/49 évi honvéd menedékház Budapestről képviselteti magát Szentimrei Kálmán főparancsnoka által.

A szobor leleplezési ünnep. sorrendje.

A faradhatatlan rendezőség Komlóssy Arthurral az élén, hazafias, lelkes hívó szózat kíséretében bocsátotta ki az értesítést a Szabadság-szobor leleplezési ünnepét illetőleg. Ugyanis az ünnepély sorrendjét ezen nevezetes napra a rendezőbizottság a következőleg állapította meg: 1902. augusztus hó 2-án, azaz szombaton: I. Délelőtt. Reggel 8 órakor: Gyülekezése a rendezőbizottságnak, egyletek és társulatoknak — és azok küldöttségeinek saját zászlóik alatt és jelvényeikkel a város székházának udvarán. Innen 8 1/2 órakor indulás a reformátusok nagytemplomában tartandó istentiszteletre. A felvanulás a következő sorrendben történik: 1. Az „Egyetértés” önk. dal és zene-egylet zenekara. — 2. Az 1849-49. évi honvéd-egylet tagjai és a 13 egyenruhás öreg honvéd zászlaja alatt. — 3. A 13 tagú szoborbizotts. — 4. A városi tanács és tisztikar. — 5. Hajdúvármegye küldöttségei és tisztikara. — 6. Debreczen sz. kir. város Hajdúvármegye országgyűlési képviselői, a városi és vármegyei törvényhatósági bizottsági tagok, az ev. ref. egyház presbyteriuma és a többi egyházak küldöttségei. 7. A Csokonai kör. Főiskolai ifjuság és a tanintézetek. — 8. Társadalmi és kulturális egyletek zászlóikkal. — 9. A dalegyetek zászlóik alatt alakulási idejűk szerint: a) Főiskolai kántus, b) Debreczeni dalegyet, c) Munkás dalegyet, d) Ács ifjusági dalegyet, e) Petőfi dalkör, f) „Egyetértés” önképző-dal- és zene-egylet, g) Szent László dalegyet, h) Kömives dalegyet, i) Debreczeni kereskedő ifjak önképző egyes. dalköre. — 10. Debreczeni közzgazd. intézmények, hivatalok, testületek és ipartársulatok. — A) Az ev. ref. nagytemplomban: D. e. 9 órakor: Istentisztelet Széll István kántor orgonázása és a debreczeni dalegyet közreműködése mellett. Az alkalmi imát K. Tóth Kálmán lelkipásztor tartja. — Itt megemlítetik, hogy az ünnepelő közönség zászló- és koszorúvivő tagjai az istentisztelet tartama alatt az Emlékkertbe vonulnak be s ott a szabadság-szobor előtt felállított emelvényeken foglalnak helyet. — B) Az „Emlékkert”-ben: D. e. 10 órakor a szabadság-szobor előtt: 1. Szózat. Éneklik

az összes debreczeni dalegyetek. Karnagy: Mácsay Sándor. 2. Elnöki megnyitó beszéd, a 12 tagú szoborbizottság elnöke: Komlóssy Arthur városi főjegyző, polgármester-helyettes-től. 3. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselő, szoborbizottsági tag. A szobor leleplezése a szónoklat közben fog megtörténni. — 4. Alkalmi szónoklat az ev. ref. főiskolai ifjuság nevében, tartja: Görömbey Péter főiskolai senior. — 5. Ünnepi költemény, írta és szavalja: Dr. Benedek János országgyűlési képviselő, szoborbizottsági tag. — 6. A leleplezett szabadság-szobrot a szoborbizottság elnöke átadja Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesternek, — ki azt a város nevében átvéve, — a Csokonai-körnek, mint az emlékkertek gondozójának oltalmába ajánlja. — 7. Géresi Kálmánnak, a Csokonai kör jelenő-kének válasza. — 8. A koszorúknak a megállapított sorrendben, a szobor talapzatára elhelyezése. — 9. Himnusz éneklik az összes dalegyetek. Karnagy: Mácsay Sándor. II. Délután. Az ev. ref. főiskola ifjusága által a debreczeni csata évforduló napja alkalmából rendezendő ünnepély sorrendje: Délután 4 órakor. Gyülekezés az ev. ref. főiskola udvarán. Délután 1/2 5 órakor indulás a honvédtemetőbe az „Egyetértés” önképző, dal- és zeneegylet zenekarának működése. az 1848-49-es honvédegylet tagjai s a zászlójával kivonuló 13 egyenruhás öreg honvéd vezetése mellett. — C.) A honvédtemetőben: 1. Hymnus, éneklik az összes városi dalegyetek. 2. Alkalmi óda Gulyás J. II. é. bölcsészettanhallgatótól, szav. Hódy Béla joghallgató. 3. Ünnepi beszéd tartja Nagy Sándor jogh. 4. Szabadságharcz dala. Énekli a Petőfi dalkör. — 5. A honvéd-émlékre szánt koszorúk elhelyezése. — 6. Költemény, írta és szavalja: Oláh Gábor III-ad éves bölcsészettanhallgató. — 7. Szózat, éneklik az összes dalegyetek. — III. Este. D) A nagyerdői vigadóban: A „Polgári Kör” által a „Szabadság-szobor leleplezésének ünnepélye” alkalmából rendezett nyári táncvigalom. Kezdeté 8 órakor. Belépti díjak: Családjegy 4 személyre 6 kor. Személy-jegy 2 korona. A rendezőség.

Augusztus 2 dika és a helybeli kereskedők.

A kereskedő társulat a helybeli leghazafiasabb elemekből álló s már 1715-ben mint „Kalmár-társulat” megalakult s azóta folytonosan a legmagyarabb szellemben vezetett egyesület tegnap délután ülést tartott Zádor Lajos elnök vezetése alatt. Tárgyalatott a szabadság-szobor bizottság meghívója az ünnepélyre s Mayer Emil gözmalmi igazgató leikes felszólalása folytán elhatározták, hogy az ünnepségeken testületileg vesznek részt és az elnök: Zádor Lajos a társulat nevében koszorút helyez a szoborra. Fel-említették az is, hogy ezen hazafias ünnepély alkalmával az üzletek egy darabig zárva tartatnának. Az indítvány oly módon fogadtatott el, hogy felhívás intéztetik az üzlet-tulajdonosokhoz, miként aug. 2-dikán délelőtt 9-től 11 óráig üzleteiket zárva tartassák s azon alkalmazottaik részére, kik bármely minőségben részt vesznek az ünnepélyen adjanak szabadságot. Ezen elhatározás önmagában hordja a dicséretet.

Tanuló felvétetik

Klár Adolf Börkereskedőnél Miklós-u. Piacz utca sarok.

Tisztujítás Rajdunánáson.

A belügym. új rendelet szerint már ezután így egybefoglalva kell írni „Hajdunánást”, tehát Hajdunánáson a városi tisztujító közgyűlés tegnap folyt le. Szó szerint, mint csöndes patak habja folyt le ez a választás, melyet Rázsó Gyula alispán vezetett keresztül. Az érdemes poigármesterrel, Csóhány Lászlóval az élén a régi tisztikart választották meg. Egyedül a csendbiztosi állásnál volt némely küzdelem, de a régi csendbiztost Tokai Imrét nagytöbbséggel választották meg Sebestyén Miklóssal szemben. Új ember a tisztikarban Gál Antal, akit, más pályázó nem lévén, választottak meg főszámvevőnek.

Eljegyzés.

Czeglédy József, — a helybeli előnyösen ismert Czeglédy és Polgár cég beltagja f. hó 27-én jegyezte el Soltész János m skolczi földbirtokos bajos leányát Margit kisasszonyt. A tiszta szerelemből fakadt eljegyzéshez a magunk részéről is minden jót kívánunk.

Kerpely Kálmán a dohányról.

A debreczeni királyi gazdasági tanintézet kiváló igazgatója Kerpely Kálmán, aki az intézeti telepen a maga nemében páratlan dohánykísérleti állomást is létesített, tudvalevőleg az utóbbi világkiállítás idején hosszabb időt töltött Parisban s különösen a különböző országok dohány-osztályait vette beható szemlélet alá. Tapasztala airoi Kerpely cikksorozatát tett közzé a Köztelek hasábjain s ezek a cikkek az ország határain túl is figyelmet és érdeklődést kellettek. Éppen ezért nagyon hasznos dolgot cselekedett a szerző, hogy a cikkeket könyvbe foglalta, mely A párisi kiállítás dohányai és dohánygyártmánya címmel most kerül ki a sajtó alól. Az érdekes adatok rendkívüli bősége a dohánytermesztés és kikészítés módjainak vonzó leírása a könyvet ndmesak a magyar dohánytermelőnek, hanem a dohányfogyasztó nagykezőnségnek is érdekesítő és becses olvasmánynyá teszik. Ara 2 kor. s megrendelhető a szerzőnél Kerpely Kálmánnál, Debreczenben.

Kossuth Lajos születésnapja.

Szeptember 19-én köszönt be Kossuth Lajos születésének századik évfordulója. Ketségtelen, hogy ezt a napot a hazafias megemlékezés ünnepévé fogja avatni a nemzeti kegyelet, az ország minden polgára, egyesületei, kaszinói szaktestületei és a tarsadalom minden tényezője versenyezni fog egymással a nemzet nagy fiának emléke előtt való hódolatban. A Könyves Kálmán magyar műkiadó társaság azzal kívánta elősegíteni az országos ünnepet, hogy új kiadást rendezett Kossuth Lajosnak egyik leg-sikerültebb életnagyságu arcképéből. Ezt a képet Kossuth Lajos századik születésnapja alkalmából adja ki a kiadó társaság, meg-lévén győződve, hogy nem lesz olyan magyar polgar, kaszinó, vagy más társadalmi egyesület, amely elmulasztaná az alkalmat, hogy Kossuth Lajos diosőségének a magas hajlékában emléket állítsa. A kitünően sikerült színes kép nagysága 110—86 cm és díszes aranyozott keretben 44 kor. Ugyan-ezen áron havi 2 koronás részletre is kapható László Albert és Társa könyvkereskedésében, mint a kiadócég debreczeni képviselőjénél.

A temesvári „török ház”.

A temesvári magyar újságból olvassuk (mert sajnos sok német újság van még

ott!) Kevesen tudják talán, hogy a török uralomnak csupán egyetlen szép emléke maradt meg városunkban. Ez egy alacsony, emeletes teljesen keleti modorban épült török ház, mely az Erzsébet városban, Templomtér 3-ik számú ház udvarán áll. Még néhány év előtt szabadon állott kert közepén, a Mühle féle virágkertészet mögött, de azóta már teljesen körülépítették. A török háznak most az a legújabb szenzációja, hogy kísértetek járnak benne. Legalább a lakók azt hiszik. A tőök házról különben azt tartják, hogy valamelyik basának volt a nyári lakása s tekintve terjedelmes voltát, bizony egy basa is nyaralhatott benne. Kivánatos volna, hogy a város a török időknek az egyetlen megmaradt emléket gondozásba vegye.

Szabók mulatsága.

A debreczeni szabók szakegylete a „Debreczeni Munkás Dalegyülettel” karöltve augusztus hó 17-én a nagyerdei Dobos pavilonban szavalattal, tombolával egybekötött táncmulatságot rendez. — Az érdekesnek ígérkező estély műsora a következő: 1. Nyitány. Előadja Kiss Gyula zenekura. 2. Balatoni dalok. Lányi E. től. Előadja a Debr. Munkás Dalegyület. 3. Egy ur, a ki szereti a nőket, vig monológ. Előadja Sztrnka József. 4. Bordial, Ernániból, Verdítől. Előadja a Debr. Munkás Dalegyület. 5. Komoly szavalat. Előadja Varga László. Jegyek előre valthatók ifj. Csikes Ferencz ur fodrász üzletében (Hunyadi utca.) Ott és Marschall urak üzletében (Kossuth-utca.) Füstös Testvérek urak üzletében (Piac-utca.) Szabó szakegyelet helyiségében (Deák Ferencz utca 4. szám) és a vigalmi tagoknál. Kezdeté este 8 óra kor. A tánchoz a zenét a Kiss Gyula zenekara szolgáltatja.

Csoda-rabbi a Püspök-fürdőben.

Erdekes vendége lesz a várad Püspök-fürdőnek e héten. Kirsch Salamon a bereg-megyei híres csodarabbi érkezik oda. A 90 éves aggastyán mintegy 30 esztendő óta ágyban fekszik, mivel lábait járásra használni nem tudja és nappalát, mint éjjelét folytonos tanulásban tölti. Jelenleg pár napig Nagyváradon időzik, hogy uti fáradsalmait kipihenje és újult erővel folytatja innen útját a gyógyhatásáról már régen oly előnyösen ismert kies Püspök-fürdőbe.

SPORT.

Nemzetközi uszó verseny Balaton füreden.

(Fürdő levél.)

A Balaton tavának, Magyarország eme gyönyörű tengerszemének, partja mellett fekvő balaton füredi fürdőtelep üdülő közönsége szemei elé elragadó látvány tárult vasárnap f. hó 27-én. Ekkor rendezte a „Balatoni” uszók egyesülete jótékony célú nemzetközi uszóversenyét.

A Balaton tava, melynek aczélkék habját naponként számtalan vitorlás bárka — melyek kifeszített fehér vitorláikkal óriási pillangóknak látszanak — szeli át, melyek méltóságteljes-sima tükrén a csónakok és lélekvesztők egész raja nesztelenül siklik tova, színhelyét képezte egy minden tekintetben sikerült uszó versenynek. A tenger

parti fürdők minden kellékével biró fürdőtelep balatoni partját már a korai délutáni órákban ezrekre menő elegáns fürdő közönség lepte el. A Balaton partját szegélyező páratlan szépségű esplanada tolongó közönség feszült érdeklődéssel irányozta tekintetét a nap fényétől szikrázó tó sima tükrén végbemenő versenyre. A versenyben hazánk legkitünőbb uszó bajnokai vettek részt.

A verseny bíróság a következőleg alakult meg: T. elnök: Főtisztelendő Lingl Valeriána fürdőigazgató. Elnök: Virada Janos dr. a „Balaton” elnöke. Czélbírák és időmérnök: Füze-sery Árpád, dr. Gyapay Nándor, Kutassy Vincze. Indító: Zachradnitzky Nándor. Pályabírák: Cseley Elemér, Sallay László, Kammermaier Aladár, Bossányi Andor. — Az uszóverseny eredménye a következő:

I. „Balaton” uszók egyesületének bajnoksága. 100 m. I. díj Diszített ezüst. II. Ezüst, III. Bronz. Résztvettek 15-en. I. díj nyertese: Berkes Hugó, II. Karkas László, III. Hoche! János.

II. Magyarország bajnoksága 1 km. I. díj Nagy aranyérem bajnoki szalagon, II. Nagy ezüst. Résztvettek 14-en. Első lett: Halmay Zoltán, II-dik lett: Kiss Géza Letört: Balatony Károly.

III. Kezdők versenye. 100 km. Díjak: I. Kis ezüst, II. Nagy bronz. III. Kis bronz érem. I. díj nyertese: Karkas László, II. díj nyertese: Tóbiás J. III-dik díj nyertese: Horváth Károly.

IV. Juniorok versenye 100 m. Díjak: I. kis ezüst, II. nagy bronz, III. kis bronz érem. Nyertek: I. díjat: Karkas László 1 p. és 25 mp. titkos időelőnyvel. II. díjat: Hoche! János 1 p. 24 mp. titkos időelőnyvel. III. díjat: Juventius K. 1 p. 33 mp. titkos időelőnyvel.

V. Juniorok versenye 5 p. Díjak: I. kis ezüst, II. nagy bronz, III. kis bronz érem. I. lett: Horváth Elemér 9 p. 31 m. titkos idő előnyvel. II. lett: Schmidt J. 9 p. 21 mp. titkos idő előnyvel. III. lett: Horváth Károly 10 p. 45 mp. titkos időelőnyvel.

VI. Balatoni nagy handicap 300 m. Díjak: I. nagy ezüst, II. kis ezüst, III. nagy bronz érem, IV. kis bronz érem. Első volt: Horváth Elemér. II dik Balogh Gusztav, III-dik Juventius Károly, IV-ik Tóbiás.

VII. Haton-uszás 100 m. Díjak: I. kis ezüst, II. nagy bronz, III. kis bronz érem. Nyert I-só díjat: Hoche! János. II-ik díjat Horváth Elemér. III-dik díjat Inventius Károly.

Ezen uszóverseny eredménye örvendetes jele annak, hogy magyar ifjaink a test-edző sport terén bátran vetélkedhetnek bármely nemzet sportművelő bajnokaival. A verseny tiszta jövedelmének 30% ka a Balatonfüredi kórház javára fordították. A verseny után banket volt a nagyvendéglőben, mely alkalommal a díjak a nyertesek között kiosztattak.

B. S. I.

A magyar helységnevek.

A minapában közöltük, hogyan állapította meg a belügyminisztérium a helységnevek írása módját. Erre nézve a belügy-miniszter ur figyelmébe ajánljuk következő felszólalást.

A miniszteri rendelet kifogástalanul intézkedik a vármegyék nevére nézve, sőt nagyobbára a törvényhatósági városokra nézve is, mindössze következetlenség az ősi Fejér megyében székely ősi Székesfejérvárból Székesfehérvár-t gyártani. Ez éppen olyan történeti jog, mint az erdélyi Alsó

Fehér és Gyulafehérvárt, Annál önkényesebb a rendezett tanácsú városok neveinek megállapítása. Mintha csak valami egzotikus ország szörnyeteg helyneveinek utánzásával akarták volna a miniszterelnök tanácsosai bizonyítani, hogy egy lélegzettel ki sem ejtendő rettenetes hosszú helynevek hirdetik barbár voltunkat, például: Antananarivo, Popokatepetel . . . Kiskunfélegyháza, Máramarossziget, Székelyudvarhely, Satoraljai-ujhely, stb.

Milyen lesz még a faluk sorsa, pl.: Torontálvásárhely, Kajászószentpéter. Nem is következetes a rendelet. Ha Hódmező-Vásárhely, Maros-Vásárhely a helyes, miért ne legyen Kézdi-Vásárhely, Sackely Udvarhely, Satoralja-Ujhely?

Megszakítva kellene mindazokat a neveket írni, melyekben a megye vagy vidék neve a megkülönböztető jelzők, tehát: Csik-Szereda, Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Nánás, Hajdu-Szoboszló, Hajdu Dorog, Kézdi Vásárhely, Sepsi-Szentgyörgy, Máramaros-Sziget, Kiskun-Félegyháza, Kiskun-Halás, Szepes-Béla, Szepes Ólaszi, Szilágy Somlyó, Székely-Udvarhely, Zala-Egerszeg, Satoralja-Ujhely. A Kis és Nagy különírása is kívánatos volna. Külön írnam Székes Fejérvár, Gyula Fehérvár nevét is, hiszen a történelem Landor-Fekérvár-t is ösmer.

Ugy látszik, a telegráfórázások olesőbbá tévése sugalta az összeírást. De hát a törvényhatósági városok megfizethetik a 6 fillér dragulást, a többi városok és faluk erre is szegények? Aztán meg nem rendelkezhetné el a telegráf igazgatósága, hogy a helynevet egy szóznak kell számítani, ha kettő is? Hiszen a törvényhatósági városok közt Selmec- és Belabánya irásáig is bőkezűsködik a miniszter ur.

Ha e kifogásainkat nem méltatja a kormány, bizony a zsebünkben kell hordani a helységnevtart, ha helyesen akarjuk írni a minden elv nélkül ránk parancsolt helységneveket. S aztán még csak az lenne hátra, hogy az utcák nevét is így írjuk: Rökk-szilárdutca, — Józsefkirályifőherczegutca, Kossuthlajosutca.

B. H.

Vér és arany.

(Amerikai történet.)

Klondike aranymezőjén nagy az élet ilyenkor nyáron. A seattlei havasokon át szakadatlan lánczoként jönnek az aranyra szomjas kalandorok kocsin, lóhaton és gyalog. A washingtoni indián törzsek valóságoslag meggazdagodtak az utasok révén, akiket drága pénzen elkauzolóak az aranytelepekre. Klondike-ben már egész s-ara a falvaknak látható, fatörzsekből összetakolt házak, amelyekben a legsajátságosabb élet vert tanyát. Van ott zengeráj, színház és kertyabarlang bőviben s nagy a divatja a revolvereknek. Az amerikai nagy városok kalandor női százával tódulnak állandóan a kitünő helyre, ahol rájuk ünneplés, meg arany vár. Egyik klondikei zenés csapatszékben különös jelenet játszódott le a mult heten. Új jövevények érkeztek a civilizált világból a kalandorföldre: ötven szekérenyi férfi meg nő. Egy Tracy nevű aranyasó a csapatszékben mulatott, amikor az ajtóban megjelent egy idegen férfi és egy festett haju asszony. Amint meglátták egymást, megdöbbsent mind a kettő. Az asszony sikoltva futott ki az ajtón. Az idegen férfi kezében egy revolver csöve villant meg. A tereben levő többi vendég hirtelen lefogta az egymással szemben álló két férfit.

— Bothell! te vagy az? . . . te! —

kiáltott Tracy.

— Jól láthatod, hogy én vagyok. Jer ki, beszélni akarok veled.

Tracy úgy tett, mintha beleegyeznék.

— Bocsássatok el — mondta a pajtasainak, akik körbe fogták.

Elbocsátották. Szempillantás alatt Tracy kezében a revolver volt s a másik pillanatban kétszer rálőtt az idegenre.

— Nesze, te gazember! Te gyilkos!

Bothell összeesett, előtötte a vér.

— Nezzétek ezt az embert, — kiáltotta Tracy. — Ez az ember megölte a bátyámat. Az a sarga haju asszony a sógornóm . . . a bátyám felesége . . . Ők ketten ölték meg tavaly . . . és eltűntek . . .

A kijelentés nagy szenzációt keltett. Körülfogták a véreben fetregő idegent. Megtört hangon vallotta, hogy Tracy igazat mondott . . . Ami ezután történt, a hajmeresztő folytatás volt. A sebesültet előbb ütlegelni kezdték, aztán kiburcolták az utcára és felkötötték egy fára . . . Ez a lynch.

Egy órával később rendben volt minden. Harmincz golyót löttek Bothell testébe, akít e szerint elert a nemezése. Az asszonyt mikor megtalálták egy házban, ahová rejtőzött, lezárták s a legközelebbi postával visszaküldték Seattlebe.

Tanügy.

Utazás egy értesítő körül.

(Böszörményi levél.)

A hajduböszörményi gymnasium értesítője került a kezünkbe. Igazi két lelkű értesítő. Az egyik, hihetőleg első, értesítőben ez áll:

„Márcz. 15-ét a magyar szabadság hajnalát a zimankós idő daczara fényesen készült megünnepelni a tanárkar és a tanuló ifjuság karöltve az ev. ref. tanítótestülettel, (Mily tót-stylus! nem a tanár és tanítótestület az első, hanem az ifjuság s azután a tanítók. Értitek ezt böszörményi tanítók?)“

Részvett a délelőtti 8 órakor tartott istenitiszteleten, a honnan az ünneplés színhelyére, a gymnasium tornacsarnokába vonult a tanárkar, tanítótestület és tanuló ifjuság.

Sajnos azonban, hogy két presbyter beleavatkozott az ünnep rendezésébe, s annak erővel (?) politikai színezetet akart adni. Több józan felfogást tanusított azonban a jelen volt dr. Benedek János orsz. képviselő, kijelentvén, hogy ez iskolai ünneplés, ő itt beszédet tartani nem fog, hanem a künn a közönségnek. (Hejh, hejh!)

Igy zimankós hidegben (a nagyapja füle) az ifjuságot kirendelte néhány 48-as pártvezer az udvarra, s szerencsés, hogy komolyabb következményü hüles nem történt, mit az igazgatóság (tehát nem az aláíró igazgató) feltétlenül az ő számlájukra írt volna. Ilyen ünneplés hangulat már kamaszatokában sem divatos, ettől mentse meg bennünket s mindenkit az ég.*

Eddig az egyik értesítő, az utolsó pontra onnyit jegyzek meg: Ilyen gondolkozásu ember menjen kamasatkába, legyen ott ő divatos és mentse meg Böszörményt tőle az ég.*

A másik értesítőben ugyanott ezek állanak:

Márczius 15-ét, a magyar szabadság hajnalán a zimankós idő daczara fényesen készült megünnepelni a tanárkar s a tanuló ifjuság karöltve az ev. ref. tanítótestülettel.

Részt vett a délelőtti stb. (e pont szó szerint a másik).

A nemzeti újraeredés ezen évforduló

napján ezekre menő közönség jelent meg a gymnasium udvarán, hogy az ifjusággal ünnepeljen s nagylelkesedéssel vett abban — mint hallgatóság — részt. Ezért az ünneplés az udvaron tartatott meg.

Sajnos, hogy a zord idő nem kedvezett különösen a maskor nagy számban megjelenni szokott női közönségnek.

Ez azonban nem akadályozta meg a férfi hallgatóságot, hogy daczolva az idő mostohaságával, ki ne tartson az ünneplés végéig.*

Igy van és ily eltéréssel az intézetnek egy évről két értesítője. Ez a pecsovicz szellem kinyomata, mely Böszörményben némely — különben ragyogó — tanári elmét is szaturált. Gyuljon fel lelkében a hazafias érzületnek és letagadhatlan igazságnak örökön élő fénylő csillaga, hogy holond gombát a közönség felre vezetésére többet ne termelhesen!

CSARNOK.

Vaterloo.

Erckmann—Chatrián elbeszélése után fordított a: ifjabb Möricz Pál.

Az ilyen zeg-zugokban, fogadni lehetne reá, ha feltekint az ember valamelyik padlásablak felé, onnét bizonyosan szürke szakállu, görbe orru vén zsidó lesekedik lefelé, vagy valamiféle gyermek, mely már majdnem kibukik, vagy más ilyesféle látvány tűnik minduntalan szembe, mert Metz valóságos zsidó és katona város . . . Szegény emberekben sincs hiány, sőt talán még rosszabb e tekintetben a helyzet, mint Straszbürg, Mainz, vagy akár Frankfurtban is. Meglehet, hogy azóta minden megváltozott, mert hisz manapság kényelmesek az emberek és napról-napra szépítik a városukat.

Mind ilyenfajta utcákon masiroztunk keresztül. És nagy szomorúságom daczara is meresztgettem a szememet. Ez időtájt a nemzetőrségtől hemzsegett a város. Longvy, Saarlouis és mindenfelől sereglettek. A harc-térre masirozó katonaság he yére a nemzet-őrséget vonták be.

Az egyik téség csupa matráczezal, szalmazsakkal, ágyneművel volt telehalmazva, ezt a polgárság a csapatok számára szállította.

Az egyik kaszárnya előtt, melynek valamennyi ablaka nyitva volt, lábhoz vettük a fegyvert. Várakozás közben úgy gondoltuk, hogy minket bizonyosan itt szállasolnak el. De valami husz perez mulva kezdődött az öt napi zsidó kifizetése. Minden egyes ember a huszonöt sous zsidó mellett még egy szállás cédulát kapott. Így aztán kiléptünk a sorból, szétoszlottunk. Buche Janesi cimborám, aki Straszbürgön kívül még más várost nem látott, nem tágitott az oldalam mellől. A dobosok beleütöttek a dobba és mi a dobpörgés mellett vonultunk be a városba. Meg ennél ódonabb várost sohasem láttam életemben. A Seille és a Mozel Metzben ömlenek egymásba. Négy öt emeletes magasak a házak. A nedves falakon, éppen miként csak Czabernben és Buchsweiterben, minden házon apró erkélycskek. Kisebb, nagyobb, kerek és négyszögletű ablakok. Ablak táblával, vagy anélkül, üvegezve vagy üvegezetlenül.

Eppen olyan öregváros ez, mint a folyócskái és hegyei. A hatláb magasra ki szökellő tetők árnyékot vetnek a komoran folydogáló csatornákra, melyekben rosz czipők, rongyok, döglött kutyák uszkálnak.

— Folyt. köv. —

Épület és műlakatos műhely áthelyezés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy 7 év óta fennálló vállalatomat Reáliskola utcáról **május hó 1-től** tetemesen megnagyobbítva

Deák Ferencz-u. 22 sz. alá helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkákat, vasrácsolat, vaskapu, takaréktűzhelyek (felelőség mellett) szóval minden építkezési munkákat.

A midőn a n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönöm, ígérem, hogy a jövőben es mindég elvem csak az lesz, hogy jó és pontos kiszolgálással bizalmat továbbra is biztosítsam.

Kérve szíves pártfogását, tisztelettel

Preizler Mór

épület és műlakatos mester.

Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölk. Költségvetés bérmentve.

Üzlethelyiség áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy 36 év óta fennálló

ékszer és arany-műves üzletemet és himzés előnyömdámat

1902. aug. 1-én a piacz-utcáról Hal-köz 4 sz. alá helyezem át.

A midőn a n. é. közönség eddigi szíves pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ezután is becses támogatását. Igyekezni fogok tisztességes, becsületes munka és olcsó árszámítás által a szíves jóakaratot kiérdemelni. Tisztelettel

FLEISCHER K. M.

(4-1.) utóda.

Rugyanta-bélyegzők gyorsan és jutányosan

Hirdetés.

A h.-nánási takarékpénztár úgy a betéti, mint a kölcsön kamatlábat f. évi szept. hó 1-től kezdődőleg 1%-al lejjebb szállította.

H.-Nánás, 1902. jul. 28.

A h.-nánási takarékpénztár igazgatósága.

Valódi

tajtékpipák

és szípkák

legjutányosabb árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műiparúru üzletében.

7220 - 1902 tkvsz.

Árverési feltételek

a debreczeni ref. egyházmegye pénztára végrehajtónak Asztalos Ferencz és neje ellen folytatott végrehajtási ügyében.

1. Ugyanaz alatt a szám alatt kibocsátott árverési hirdetményben árverés alá bocsátott ingatlan 1902 aug. 12-én megtartandó árverésen a hirdetményben megállapított kiáltási áron alul is elfogadati.

2. Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan kiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881 LX. tc. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni a vagy az 1881. LX. tc. 170 §-ának értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervenyt a szolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért az árverési hirdetményben megállapított részletekben és határidőben minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6%-os kamatokkal együtt az 1881 éi szept. 10-én 39425 J. M. sz. a. kelt rendeletben előírt módon a debreczeni kir. adóhivatal, mint bírói letét pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

4. Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napjától következő esedékes adókat és átruházási illetéket fizetni.

5. A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. LX. tc. utókezdése értelmében csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett teikk 187 §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

6. A megvett ingatlant a vevő a vételi bizonyítvány kiadása után (5 pont) azonnal birtokába veheti, annak hasznai és terhei azonban már az árverés napjától kezdve őt illetik.

7. A tulajdonjognak a vevő javára bekebelezése csak a vételárnak és kamatainak teljes befizetése után fog hivatalból elrendeltetni.

8. Amennyiben a vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tette, az általa megvett ingatlanok az érdekeltek bármelyikének kérelme folytán az 1881 LX. tc. 185 §-a szerint vevő veszélyére és költségére bánatpénznek elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltetni.

A kir. tsvszék mint telekkönyvi hatóság. Debreczen, 1902 é. jun. 9-én.

Hegedűs

kir. tszéki bíró.

Melichár vetőgépek

12. 14. 16. 18. 20. 22. 24. soros

leszállított ár mellett

Bächer lánczos eke 22 frtért

kizárólagosan csakis

Klein Jakob

gépraktárában kapható Piacz-uteza 26., a nagy trafik udvarán.

Zala drill sorvetőgép 17 soros.

Alkalmi vétel ugyanott 400 koronaért.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedró” használatával. Egy doboz 40 fl. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Ház árverés. (Kossuth u. 31. sz.) f. é. aug. hó 6-án d. u. 3 órakor a debr. kir. tsvszék-nél; feltételek megtekinthetők ugyanott és dr. Kocsár Gábor ügyvéd irodájában.

Biliárd asztal forgatható és jó karban levő megvételre kerestetik. Ajánlatok a Hajdunánási Gazdakörhöz intézendők.

Világhírű keiser borax és fürdő szivacsok nagyraktára Czeglédy és Polgárnál.

Egy ház a csillag-utczán üzlethelyiséggel eladó vagy aug. hó 1-től egész udvarával kiadó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Eladó vagy kiadó.

A vasut és esonakázó tó mellett gyarhelyi ségnek, ipartelepnek, alkalmas új épület-ugyanott lakások is kaphatók. Értekezhetni Kétmalom-u. 11.

Kiadó lakás. Szép világos, magas, egészséges 2 vagy 3 szobás udvari lakás kiadó Darabos-u. 59 sz. a.

Honvéd tiszthelyettesi egyenruhát keresek megvételre. Czim a kiadóhivatalban.

534—1902 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debr. kir. bíróságnak V. 924/2—1902. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Mandel Menyhért budapesti lakos részére Steuer Gyula debreczeni lakostól 1300 kor. tőke, ennek 1902 évi márc. 6-tól számítandó 6% kamatai és eddig összesen 92 k. 58 fl. perköltség erejéig 1902. évi márc. 31-én bíróság lefoglalt és 2056 kor. 75 flrre becsült üzleti felszerelvények, ferfiruha szövetek, házi butorok és egyéb ingóságok 1902. évi jul. 30-án d. e. 1/2 10 órakor kezdetét veendő és alperes üzletében Széchenyi-u. 1 sz. háznál, s folytatólag alperes lakásán Verböczy-u. 4 sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adati.

Debreczen, 1902. jul. 9-én.

Török Péter bir. kiküldött.